

Ž 68,1-6; 8-9; 18-21

Vstříc nastávajícímu roku se dnes vydáváme s písničkou, kterou zpívali David i Mojžíš: *Povstane Bůh – a rozprchnou se nepřátelé jeho*. To vzývání a vyznání oslovuje našeho Boha s důvěrou, s níž vzhlížejí šiky bojovníků ke svému veliteli a vůdci: *Povstaň, a rozprchnou se nepřátelé tvoji*. Letos tedy vstupujeme do nového roku s **obrazem Hospodina jako Vojevůdce** – statečného, důvěryhodného, a vítězného. *Povstane, a nepřátelé se rozprchnou, málem jak když střelí do vrabců, nebo se rozplynou, jako když foukne vítr do mraků*.

Možná si povzdechnete, není moc brzo na to zabývat se zápasy a boji? Neměli jsme raději ještě setrvat u sváteční atmosféry?... Ale nemá-li se víra stát jen planým, nepraktickým sněním v bezpečí sváteční atmosféry, musí se naučit **zvládat** tenhle **přechod**, ze svátků a jejich jednoznačného poselství a ujištění do víceznačné nejisté cesty realitou všední, a někdy nepřátelskou. Koneckonců, momenty brutálně nepřátelské reality rámuje i příběh Ježíšova narození. A především, 68. žalm, opěvující Hospodina jako velitele, vítězně táhnoucího za svým cílem, je nepochybně **ozvěnou – vědomou** – toho momentu, kdy se vysvobozený lid zvedá od velko-svátečních bohoslužeb pod Sinají k další cestě do zaslíbené země. K cestě pouští, cestě, kde je budou potkávat nepřátelé Božího projektu vysvobození s cílem v zemi plné lidskosti a spravedlnosti. A navíc se té cestě se budou, jak známo, protivit nejednou sami – kdykoli podlehnou pochybám, zda ta cesta někam vede, zda má smysl – nebo zda Hospodin tomu svému projektu, jehož cíl se posléze o 40 let vzdálí, zůstává věrný. Proto na začátku tohoto putování Mojžíš prosí a volá u truhly Hospodinaovy věrnosti *POVSTAŇ Hospodine, a rozprchnou se nepřátelé tvoji*

Námítka, která se může, ba musí ozvat, zní, zdali ta metafora Hospodina jako vítězného vojevůdce není příliš násilnická. Není-li to závan toho náboženství, jež vede v posledu k děsivě násilnickým koncům. Obrazů všelijakých kněží, popů a dalších náboženských činovníků, modlících se za vítězství našich zbraní, bohužel nebudeme ušetření ani v nastávajícím roce. Neodbytnou otázku, zda písně opěvující Hospodina jako vítězného bojovníka nejsou pouhou adorací bojového ducha, se zabýval mj. holandský teolog a religionista Miskotte v knize *Edda a Tóra*. Psal jí ve 30. letech, kdy se v Německu drala k moci ideologie vzývající násilí, ideologie, která se mj. odvolávala na germánskou mytologii. Miskotte si mj. na příkladu germánského Thora s kladivem všimá: *podstatou bojovníka je statečnost, jakožto vrozená schopnost nedbat nebezpečí, vrhnout se do proudu, raději padnout, než projevit slabost*. A v onom onom vzývání bojovné statečnosti vidí pramen neohraničené touhy po moci. Vidí ji jako bojovnost pro bojovnost, která ústí do sebejistoty, jež nezná hranic, a vposledu neuzná právo na život druhých, a už vůbec ne slabších. *Drang nach osten*. Mimochodem, slavný germanista *de Vries* tehdy Miskotteho srovnání příběhů Eddy a Tóry odmítl jako jednostrannost, nicméně po okupaci Holandska se přidal k otevřeným

podporovatelům nacistického režimu. Aktuálně by nás ovšem mělo spíš zajímat, že zastánce takovéto bojovnické neohraničenosti, která svůj rozmach nechce vázat a svázat žádnými pravidly, natož pak nějakým respektem k druhým a slabším, najdeme dnes na Západě i na Východě. Ať už jim jde o rozšíření vlivu svého korporátu, území, nebo národnostního mesiášství. Pozor na všechny, kdo dnes více či méně demagogicky kritizují právě ty normy, pravidla, které brání neohraničenému rozmachu moci, vlivu, panství jejich nahnědlého pohanství.

Když je však jako vítězný bojovník líčen Hospodin, není to apoteóza bojovnosti, ale oslava vítězného tažení toho, který razí **cestu z míst dehtaného lidství** k možnosti povstat a **rozvinout své lidství ve svobodě** jako solidární spolulidství. **TOMUTO tažení** k osvobození se pak samozřejmě **stavějí do cesty všichni**, kdo správně vycítili, že by mohli přijít o svou moc a dobyté pozice; že tu někdo nastavuje mantinely neohraničenému šíření jejich nadvlády a vlivu; popř. že z jejich nadvlády vysvobozuje Hospodin ty, které drželi ve svém poddanství. Tohle je společná role všech těch Emorejců, Amálekovců, Moabců, Kananejců a Pelištejců, co se staví do cesty putování spásy Hospodinaovy, popř. usilují sféru svého zotročujícího vlivu obnovit a prosadit, jak to ztělesňuje např. terminátor Goliáš (jehož jméno neznamená nic jiného než Zajetí).

Starozákonní dějepřeva a žalmy jako je ten dnešní odráží navrstvené **zkušenosti**, jak je **Hospodinův lid vůči těmhle protivníkům slabý**. Nakolik toho pohanství, co se nechce pustit své moci, narážíme – a kolik ho ovšem také máme sami v sobě (!). **TVÁŘÍ V TVÁŘ TĚTO PŘESILE** -zpívá a vyznává žalm *Povstane B, a rozprchnou se nepřátelé jeho*. Právě on, náš vysvoboditel, spasitel, vítězně přivede do vítězného finále svůj projekt, navzdor přesile protivníků. A právě on obnovuje naši tolikrát otřesenou a nahlodanou důvěru, že k němu má smysl zacílit vlastní žití.

Stejně ale zaráží, že když je řeč o Božích činech nebo Kristově vítězství, derou se biblickým autorům na jazyk obrazy válečné.

Leze tady přece jen na povrch násilná povaha náboženství? **Nebo se nám tu spíš vyjevuje** drsná pravda, **že víra**, vyznavačství, následování **je prostě taky zápas**? Zápas, který se v časech a dobách nesvátečních může zdát vyčerpávající, bez šancí...? Vzhledem k tomu, že žalm opakovaně ústí do modliteb a proseb o zastání, platí spíš to druhé. Klidně mu můžeme rozumět jako písni pro chvíle, dny a roky, kdy zjišťuješ, že ještě zdaleka není vyhráno, ba právě naopak. Kdy tě přemáhají pochybnosti, únava a vrší se otázky, zda to nevzdat, nezběhnout, nenajít si bezpečnou schovku a tam to všechno nějak přečkat.

I tehdy víra zpívá a prosí, ať **Bůh rozptýlí**. Nejen nepřátele, ale taky **mraky našich** pochybností, naší nevíry a beznaděje... Ať rozptýlí naši před-postrašenost ze sjednocených sil pohanství a všech jeho sajuzů. Když budeme dnes slavit VP, můžeme ji slavit jako hostinu bojovníka, který u toho **stolu ujišťuje o** svém nasazení – aby pak vedl **zápas** se strachem o vlastní kůži i s pochybnostmi,

zda to má cenu – který v osamění svého zápasu volal *Bože můj, kam povede má opuštěnost a prohra?* – aby nakonec, 3. dne vítězně povstal a vykročil jako ten, jemuž bylo dáno vítězství – a který ty protivníky Božího tažení spásy spoutal a dělí si jejich kořist, neboť právě on je a bude i vítězem nad posledním, finálním protivníkem, totiž nad smrtí. „Kde je tvůj bodec, smrti? Kam se podělo tvé vítězství?“, zpívá vítězně apoštol.

Ale ono to zaznělo už při jeho narození: *Prchá smrt zlá i zákon sám, milost a život už jde (vítězně) k nám.* Vždyť máme v zádech svátky, kdy se narodil Spasitel, který toho posledního nepřítele, beznaděj a smrt, přemůže. Proto jsme o vánocích s takovou radostí zpívali *Goliáš oloupen!* Jinými slovy – *povstane Bůh, a rozprchnou se nepřátelé jeho.* Amen.

(Píseň: EZ-S 68,1-4+12)

Ž 68; (Bojovník) Salvátor. 4.1.2026

Píseň 255,1

In: (Hospodine,) Shlédni na smlouvu! Plno doupat násilí je v temných koutech země. Kéž už utlačovaný není znovu ostouzen. Chudý a nuzný ať chválí tvé jméno! Povstaň, Bože, veď svou při! Připomeň si, že blázen tě denně tupí. Nezapomeň na křik svých nepřátel, na stále rostoucí hukot svých protivníků. (*Ps 74,20nn*)

Píseň 165 Temnou divnou mlhou

Modlitba

Tvé jméno oslavujeme, Hospodine Pane náš. Vždyť ty sám dáváš svému jménu váhu. Svému lidu jsi otevřel dveře záchrany. Když vedeš po cestě spásy, nedáš se udolat ani nepřátelstvím, ani lidskou samolibostí ani nevěrou svých vyznavačů. Tvoje království roste, a my smíme jen žasnout nad bohatstvím tvého milosrdenství, nad vynalézavostí příběhů naděje, nad vytrvalostí tvé věrnosti. S námi mává a zmítá ledaccos, únava, strachy a zmatky, projevy nepřátelství, to jak je nás málo, a taky naše sobectví, hněvy a zahořklosti. Ale ty jsi při díle, tvoje slovo zní, zvěst o tvé blízkosti je hodna důvěry! A to nás nese, to nás drží. Prosíme, právě tuto víru nám zachovej, prohlub, obcerstvi! Amen

1. čtení Ef 4,7-14

Píseň 258

kázání Ž 68

Píseň: EZ-S 68,1-4+12

Confiteor (Kyrie)

Tobě náš Pane, předkládáme mraky, jež tíží a zastírají náš obzor. Před tebou nemusíme skrývat své pochybnosti, víru, která se spíš touží schovat než zápasit o tvou věc, zmatek, který v srdci působí, kolik sobectví, zla, násilí a nelidskosti se v tomhle světě roztahuje, a kolik ho máme i v našem srdci. Tvůj příběh je však příběhem celoživotního nasazení pro Boží cestu spásy. Od kolébky až po smrt na kříži jsi nasazoval a dával sebe sama. A jako svědek vysvobozující lásky Boží jsi vítězně povstal. Tak zaháníš nevíru, tak vysvobozuješ z pout starání jen o sebe sama, tak rozptyluješ mraky nepřátelství i pochybností. Když nás nyní zveš ke svému stolu, dej nám tu milost, abychom tohle ujištění a pozvání k osvobozující proměně potkali i v tomto společenství. S touto důvěrou

voláme – **Pane smiluj se, Kyrie eleison**
Všichni, kdo takto vyznáváte a věříte, připojte se 3x společným Kyrie eleison

Pozdravení pokoje

Modlitba:

Pane Ježíši Kriste, zde mezi námi přítomný, za vše, co jsi pro nás udělal, a za vše, co jsi slíbil, co my můžeme nabídnout? Naše ruce jsou prázdné, naše srdce unavené, prázdné, bez naděje. Ale ty máš moc nás proměnit. Rozpomínáme se na tvou poslední večeři a prosíme: Sešli svého Svatého Ducha na nás a na tyto dary chleba a vína. Dej, ať se stanou tvým tělem, které hojí, odpouští a činí nás skutečně lidskými. Abychom se i my směli stát tvým tělem. Milujícím a pečujícím o tento svět, dokud tvé království nepřijde. Ve tvém jménu se společně modlíme: **Otče náš**

Ustanovení

Mezi přáteli, kteří s ním stolovali, Ježíš **vzal chléb** a řekl: Toto je mé tělo. Za vás se láme. Potom **vzal kalich vína** a řekl: Toto je nová cesta k Bohu, otevřená mou smrtí. Pijte z něho všichni...

Sdílení:

Pohledte, toto je Váš Pán, přicházející k Vám v chlebu a vínu. Toto jsou dary Boží pro Boží lid. Zváni je přijímat jsou všichni bez rozdílu církevní příslušnosti.

Píseň k VP 620 Moc předivná

PROPOUŠTĚNÍ:

Co oko nevidělo a ucho neslyšelo, co ani člověku na mysli nepřišlo, připravil Bůh těm, kteří ho milují. *Jděte v pokoji*

MODLITBA

Chválíme tě Pane za hostinu tvého království, chválíme za to, že obnovuješ naději a vyprahlou víru. Kdyžs' nás posílil na cestě následování, drž nás na ní svým Duchem, otevírej naše oči pro nouzi bližních, otevírej ústa ke svědectví evangelia, otevírej srdce pro milování bližních podle tvého příkazu i příkladu. Takto nás veď a provázej jako jednotlivce, rodiny i společenství církve, ať uprostřed všedních dní nastávajícího roku smíme zahlížet probleskující slávu Božího království, dokud ty sám nepřijdeš. Amen.

Píseň po 704,1-2

Ohlášení

Přímlyvy Přijď Kí tvé

1. Dát žití směr – i když budem bloudit – **PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ**
2. Když budem veselí – když budem na dně – jako zdroj naděje – **PŘIJĎ KRÁL. TVÉ**
3. Uchovat věrnost – dát sílu lásce – povzbudit k službě – **PŘIJĎ KRÁL. TVÉ**
4. Mezi nemocné – mezi vězněné – doprostřed pláče – **PŘIJĎ KRÁL. TVÉ**
5. Tam kde běsní válka – na cesty utečenců – k raněným a bitým – **PŘIJĎ KRÁL. TVÉ**
6. K církvi po všem světě – k bohatým i chudým – k úspěšným i looserům – **PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ**
7. I v tomto roce – a v tomto městě – dát sílu krokům – **PŘIJĎ KRÁLOVSTVÍ TVÉ**

Poslání: 1Tm 6,12

Požehnání

Bůh naděje nechť vás naplní veškerou radostí a pokojem ve víře, aby se rozhojnila vaše naděje mocí DS. Amen

Píseň: 420 Bojujte dál (*sl 5 – postavit se*)